

BIBLIOTEKA Miesięcznika Egzorcysta

Ks. Mateusz Kicka

PROROCTWO DZISIAJ

PROROCTWO DZISIAJ

PROROCTWO DZISIAJ

Praktyczne zasady
korzystania z charyzmatu prorocstwa

Opracowanie redakcyjne
Monumen Sp. z o.o.

Projekt okładki
Aleksandra Grudzińska

Zdjęcie
Shutterstock, GaudiLab

Skład i łamanie
Anna Szarko

Korekta
Wydawnictwo Monumen i Izabella Rak

Imprimatur: ks. bp dr Marian Rojek Biskup Zamojsko-Lubaczowski
Zamość, 13 lutego 2018 roku
L.dz. 29/Gł/18

Copyright© 2018 by Wydawnictwo Monumen
All rights reserved

ISBN 978-83-65624-80-2

Wydawnictwo Monumen
os. Przemysława 16A/6
61-064 Poznań
www.miesiecznikiegzorcysta.pl

Zamówienia Księgarnia ludzi wolnych
tel. 22 266 80 20
sklep@miesiecznikiegzorcysta.pl
www.monumen.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Wprowadzenie: Proroctwo – prorocy – profetyzm	11
Wstęp	19
Rozdział I. Duch Święty i Jego dary	27
1. 1. Duch Święty – Dar i Ten, który obdarowuje	28
1. 2. Istota i podział charyzmatów	50
1. 3. Prorok – powołanie i charyzmat	70
Rozdział II. Proroctwo a inne charyzmaty	91
2. 1. Kryteria rozpoznawania charyzmatyka i charyzmatu	92
2. 2. Formy posługiwania charyzmatem proroctwa w Kościele.	108
2. 3. Urząd a charyzmat – relacje i wzajemne oczekiwania	127
Rozdział III. Formacja do posługi prorockiej	147
3. 1. Charyzmat proroctwa w służbie Kościołowi.	148
3. 2. Charyzmat proroctwa a życie chrześcijańskie	162
3. 3. Postulaty formacji praktycznej proroka i wspólnoty, w której on posługuje	180

Zakończenie	198
Bibliografia	204
I. Literatura źródłowa:	204
II. Literatura uzupełniająca:	209

WYKAZ SKRÓTÓW

- AA – Dekret o apostołstwie świeckich, *Apostolicam actuositatem* (18.11.1965), [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Pallottinum, Poznań 2002, s. 377–401.
- AK – Ateneum Kapłańskie.
- ChL – Jan Paweł II, *Chistifideles laici* (30.12.1988), Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław 1999.
- CTh – Collectanea Theologica.
- ChDŚ – *Chrzest w Duchu Świętym*, Międzynarodowe Służby Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej – Komisja Doktrynalna, Serafin, Kraków 2014.
- DM – Dekret o działalności misyjnej Kościoła *Ad gentes divinus* (7.12.1965), [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Pallottinum, Poznań 2002, s. 433–477.

- DV – Jan Paweł II, encyklika *Dominum et Vivificantem* (18.05.1986), Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław 1998.
- EK – Encyklopedia Katolicka, t. 1–20, Lublin 1973 – 2014.
- EN – Paweł VI, Adhortacja Apostolska *Evangelii Nuntiandi* (8.12.1975), Wrocław 2001.
- IE – *Iuvenescit Ecclesia. List do Biskupów Kościoła katolickiego na temat relacji między darami hierarchicznymi a charyzmatycznymi dla życia i misji Kościoła*, Kongregacja Nauki Wiary (15.05.2016) dostępny na stronie internetowej: <http://episkopat.pl/relacja-miedzy-darami-hierarchicznymi-a-charyzmatycznymi-list-kongregacji-nauki-wiary/> z dn. 20.12.2016.
- KK – Konstytucja Dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium* (21.11.1964), [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Pallottinum, Poznań 2002, s.104–164.
- KKK – *Katechizm Kościoła Katolickiego*, (15.08.1997), Pallottinum, Poznań 2009.
- KO – Konstytucja Dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei Verbum* (18.11.1965), [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Pallottinum, Poznań 2002, s. 350–363.
- RT – Roczniki teologiczne.

„Zapytywaliśmy się wiele razy (...), jaką zauważamy potrzebę (...) dla tego naszego, błogosławionego i ukochanego Kościoła. Wypowiadamy to prawie z drżeniem i modlitwą, ponieważ, jak dobrze wiecie, to jego tajemnica i jego życie: Duch, Duch Święty, Ożywiciel i Uświęciciel Kościoła. Jego Boski oddech, wiatr w jego żaglach, jego jednocząca zasada, wewnętrzne źródło jego światła i siły, jego podpora i pocieszyciel, źródło charyzmatów i pieśni, jego pokój i radość, rękojmia i preludium jego błogosławionego, wiecznego życia. Kościół potrzebuje swej nieustannej Pięćdziesiątnicy; potrzebuje ognia w sercu, słowa na ustach, proroczej wizji (...). Kościół musi odzyskać pokój, smak i pewność posiadanej prawdy (...). Wreszcie, Kościół musi odczuć, jak przez wszystkie jego ludzkie pokłady przepływa fala miłości, tej miłości, która nazywa się miłością bliźniego, i która właśnie została rozlana w naszych sercach przez Ducha Świętego, który jest nam dany.”

Bł. papież Paweł VI

WPROWADZENIE: PROROCTWO – PROROCY – PROFETYZM

Teologia katolicka wypracowała przez wieki doskonałe narzędzia uprawiania refleksji nad Bożym Objawieniem oraz nad prawdami wiary Kościoła. Mądrość Boża każe naszym teologom umieszczać jednostkowe zjawiska, wydarzenia lub pojęcia w szerszym kontekście historii zbawienia, dzięki czemu to, co fragmentaryczne nabiera pełnego znaczenia w ramach całości perspektywy. Tak też teologia katolicyzmu rozumie pojęcie proroctwa, które – jeśli się je osadzi na tle szerokiego horyzontu teologii Ducha Świętego – jawi się jako stały przejaw działalności Pocieszyciela w życiu Kościoła i świata każdej epoki, łącznie z naszą. Tej perspektywy całościowej i uniwersalnej brakuje niestety w wielu protestanckich opracowaniach dotyczących charyzmatu prorockiego, zwłaszcza tam, gdzie

przeciwstawia się wymiar charyzmatyczny wymiarowi apostołskiemu Kościoła, utożsamiając ten drugi z instytucjonalnością o charakterze czysto ludzkim.

Na tle niewielkiej ilości publikacji teologiczno-dogmatycznych z zakresu doktryny o Duchu Świętym książka *Proroctwo dzisiaj. Praktyczne zasady korzystania z charyzmatu proroctwa* jawi się jako szczęśliwy wyjątek. Ks. Mateusz Kicka, kapłan Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej zaangażowany w dzieło Nowej Ewangelizacji i związany z duszpasterstwem parafialnym oraz wspierający wspólnoty charyzmatyczne, dostarcza nam cennej publikacji, porządkującej pojęcia i dającej konkretne wskazówki pastoralne do posługi charyzmatem proroctwa w każdym wymiarze życia kościelnego. Autor przypomina między innymi o tym, iż Kościół jako Mistyczne Ciało Chrystusa otrzymał zadanie pełnienia misji prorockiej aż do skończenia świata. Chrystus, posyłając swego Ducha do Kościoła, wzbudza w nim zdolność słyszenia Jego głosu i składania świadectwa o obecności Boga w dziejach świata. Utrata charakteru prorockiego przez Kościół oznaczałaby zanik zdolności głoszenia Dobrej Nowiny o zbawieniu, którego nie może udzielić żadna historyczna instytucja. Jedynie Kościół będący znakiem obecności Ducha Świętego w historii może prowadzić do zjednoczenia życia doczesnego z Bogiem. Zbawieniem jest po prostu Bóg. Szerzący się współcześnie błąd modernizmu polega na tym, iż wielu wierzących – duchownych i świeckich – traktuje chrześcijaństwo jedynie jako religię wspierającą pomyślność ludzką lub motywującą ludzi

do dobrych uczynków i zaangażowania w ogólnoludzki postęp. Gdy Ewangelia jest przyrównana do ideologii humanistycznych świata laickiego, niechybnie prowadzi to do utraty eschatologicznej tęsknoty za Bogiem. Prorocki wymiar Kościoła należy do jego istoty, a charyzmaty są wyrazem tego, że Duch Święty tworzy Kościół i jego codzienny dynamizm.

Dla zrozumienia czym jest prorocstwo i profetyzm w czasach Kościoła, warto sięgnąć przede wszystkim do Starego Testamentu, w którym ukazana jest podstawowa różnica pomiędzy prorokami Boga Jahwe a widzącymi, przepowiadaczami przyszłości i fałszywymi prorokami. Zasadniczym zadaniem, które otrzymuje prorok od Boga, nie jest przepowiadanie przyszłych wydarzeń, lecz mówienie prawdy pochodzącej od Boga (Benedykt XVI). Jednakże prawda objawiona, odnosząca się do bieżących wydarzeń, zawsze rzuca też światło na przyszłość, gdyż historia, będąca sceną działania Bożej Opatrzności, nie jest układem przypadkowych wydarzeń, jak się to może wydawać. Wprost przeciwnie – Bóg zna następstwa ludzkich czynów, dlatego ostrzega przed konsekwencjami złych wyborów i nieposłuszeństwa wobec Jego woli. Ten aspekt prawdy prorockiej bardzo rzutuje na znaczenie współczesnej posługi charyzmatem prorocstwa, która nie powinna być zawężona do wspólnot charyzmatycznych i małych grup. Takie ograniczenie byłoby zaprzeczeniem misji prorockiej udzielonej Kościołowi jako mistycznemu Ciału Chrystusa, złożonemu z wielu członków i obdarzonemu niezliczoną ilością charyzmatów.

Jeśli pełne znaczenie proroctwa starotestamentalnego mogło być odczytane jedynie w świetle przymierza zawartego przez Boga ze swoim ludem, to tym bardziej proroctwo w epoce Kościoła nie ma jedynie wymiaru indywidualnego, lecz odnosi się zarówno do szczegółowych spraw, jak i do całej misji Kościoła, kontynuatora misji Chrystusa. Każda epoka pozbawiona posłuszeństwa Duchowi prorockiemu charakteryzuje się utratą tożsamości i zanikiem perspektywy misji, do której Bóg wybrał Kościół. Również dziś utożsamienie się całych rzesz chrześcijan z duchem świata, ich rozpląnięcie się wśród społeczeństw hołdujących postawie konsumpcjonizmu oraz ideologii postępu, jest wynikiem zaniku ducha prorockiego. Z tego wyłania się kolejny aspekt proroctwa.

Proroctwo pochodzące od Ducha Świętego nie było nigdy tożsame z apokaliptyką strachu i beznadziei – to drugi element charakterystyczny. Zarówno proroctwa Starego Testamentu, dotyczące przyszłości absolutnej, jak i proroctwa Nowego Testamentu, dotyczące ostatecznego przyjścia Chrystusa (Paruzji), są pełne nadziei, mówią o wszechpotędze Boga i o Jego zwycięstwie nad złem i nad szatanem. Dlatego wizja grozy w opisach apokaliptycznych jest albo opisem upadku przeciwników Boga, albo upomnieniem i wezwaniem do nawrócenia z grzechu. Grzech jako izolowanie się od Boga stawia człowieka w sytuacji całkowitej bezradności wobec dziejącego się zła. Tylko Bóg jest w stanie pokonać narastające zło w ludzkich sercach.

Trzeci element prorocstwa jest nie mniej istotny. Prorok nie jest anarchistą, antysystemowcem lub krytykiem kultu. W proroctwie Bóg upomina się raczej o zachowanie istoty kultu: o miłość, ufność, pamięć o Jego dobroci i o żywą wiarę w Jego wszechmoc. Rytualizm czy rutyna są wielką obrazą Boga, gdy składa się Mu daninę czci jedynie w poczuciu obowiązku lub strachu. Prorok Pana nie podważa roli hierarchii ani nie odrzuca instytucji, lecz piętnuje grzech społeczny i oderwanie działań od celu pierwszorzędnego, jakim jest służenie Bogu i bliźnim. Zło nie tkwi w instytucjach, lecz w sercach ludzi, którym troska o funkcjonowanie urzędów może przyćmić troskę o zbawienie innych. W Nowym Testamencie urząd apostołski i prorocki są ukazane jako pochodzące od Boga charyzmaty, a zatem przeciwstawianie charyzmatyczności i instytucjonalności nie ma podłoża biblijnego. Czwartym elementem, określającym specyfikę prorocstwa w obu Testamentach, jest torowanie ludziom drogi do Boga i wzywanie ich do nawrócenia. Proroków nie interesowała władza polityczna jako taka do momentu, w którym władcy wchodziłi na drogę walki z Bogiem bądź z wiarą w Jedyne. Prorocy dlatego przyjmowali określony styl życia, aby przemawiać do wyobraźni ludzi. Prorocstwo głoszone nie tylko słowem, ale i przez świadectwo życia znane jest również w epoce Kościoła. Przykładem są katechumeni pochodzący ze świata pogańskiego, którzy przed przyjęciem chrztu musieli się wyrzec myślenia i postępowania pogańskiego, by Chrystus ukształtował

w nich nowe życie. Z podobnych motywów ruchy eremicki i monastyczny nadały wielkie znaczenie ascezie, rozumianej jako wolność od wszystkiego, co mogłoby zagrozić ludzkiemu sercu relację z Bogiem. Asceta uznawał, iż wszystko, co nie jest Bogiem, ma mniejszą wartość i starał się wyzbywać przywiązania do rzeczy, by być wolnym dla Boga.

Na koniec warto zwrócić uwagę na strukturalną różnicę pomiędzy prorocstwem w Starym i Nowym Testamencie. Proroctwa starotestamentalne zapowiadają nadejście Mesjasza, natomiast nowotestamentalne ogłaszają obecność Chrystusa i wskazują na znaki Jego zbawczego działania. W Ewangelii według św. Jana zapisane są słowa, w których Chrystus zapowiada przyjście Ducha Prawdy, którego misją będzie przekonywanie świata o tym, co już się dokonało w Chrystusie i co odtąd będzie stale się realizować w świecie (J 16, 5–15). Dziś misja tych, którzy otrzymali w Kościele charyzmat prorocki, nie polega na przepowiadaniu przyszłości (gdyż Chrystus jako zbawiciel jest naszą Przyszłością absolutną), lecz na odsłanianiu prawdy rzeczywistości taką, jaką widzi ją Bóg. Grupy religijne, które zapowiadały czas nadejścia końca, nie zrozumiały tego, iż znaki końca nie wiążą Boga ani nie odwodzą Go od czynienia miłosierdzia.

Dlatego na koniec warto przestrzec Czytelników przed trzema redukcyjnymi koncepcjami chrześcijaństwa, które osłabiają wrażliwość ludzi wierzących na znaki czasu i na pełne znaczenie prorocत्व udzielanych Kościołowi przez

Ducha Świętego. To ostrzeżenie zawarł papież Benedykt XVI w jednym ze swoich wywiadów.

Pierwsze niebezpieczeństwo polega na zrównaniu chrześcijaństwa z rzeczywistością doczesną i na dostosowaniu przepowiadania o zbawieniu jedynie do ziemskich oczekiwań ludzi: chrześcijaństwo miałoby się ograniczyć w swojej misji do tworzenia lepszych relacji międzyludzkich i lepszych struktur, do wzmacniania poczucia bezpieczeństwa i solidarności. Takie chrześcijaństwo stoi na pozycji przegranej, bo istnieje wiele ideologii, które głoszą nieograniczony postęp w różnorodnych obszarach życia i cywilizacji. Tak rozumiane chrześcijaństwo byłoby tylko wariantem marksizmu.

Drugie niebezpieczeństwo jest jakby na antypodach poprzedniego, polega bowiem na spirytualizacji chrześcijaństwa, to znaczy na zredukowaniu go do praktyk duchowych nie związanych z życiem codziennym, a także do hołdowania indywidualizmowi w zaspokajaniu osobistych potrzeb psychicznych, przez co neguje się pełną wielowymiarowość życia ludzkiego, a przy tym osłabia się więzi w Kościele.

Trzecie niebezpieczeństwo pojawia się w czasach dużych przeobrażeń historycznych lub poczucia zagrożenia (jak to dzieje się obecnie). Jest to niebezpieczeństwo ucieczki w negatywną apokaliptykę, a raczej próba mentalnej ucieczki od zagrożeń.

Podjęcie wyważone i mądre, unikające owych skrajności, jest potrzebne pasterzom do oceny prawdziwości proroczych wizji lub natchnień. Czasami charyzmat

prorocki może się rozwinąć w niewłaściwym kierunku, jeśli osoba obdarzona tym darem na początku poddaje się ocenie Kościoła, ale po pewnym czasie jej egzystencjalne napięcia i osobiste poczucie zagrożenia zwyciężą nad pokornym słuchaniem Boga. W wierze chrześcijańskiej obietnica i jej wypełnienie posiadają wyraźnie określone ramy, które nakreślił Bóg w Objawieniu, w konkretnych wydarzeniach. Proroctwa powinny być konsultowane we wspólnocie i poddane ocenie teologów i przełożonych.

Powyższe wyjaśnienia pełnią jedynie rolę wprowadzenia do lektury niniejszej książki, gdyż panuje wiele sprzecznych koncepcji na temat proroctwa. Jedni uważają, że wraz z odejściem ostatniego z apostołów skończył się czas proroctw, dlatego tkwią w marazmie i nie zwracają uwagi na znaki czasu. Inni chcą z kolei całe swoje życie duszpasterskie opierać na proroctwie z pominięciem doktryny, traktując nawet Pismo Święte jako zbiór odpowiedzi na wszelkie zawile zagadki życia. Książka ks. Mateusza Kicki może pełnić rolę teologicznego vademecum w dziedzinie posługi prorockiej w Kościele.

*Ks. prof. dr hab. Krzysztof Guzowski,
Katedra Chrystologii i Personalizmu Chrześcijańskiego KUL*

WSTĘP

Bóg nigdy nie przestał mówić do człowieka. Tak bardzo pokochał swoje stworzenie, że wielokrotnie wychodząc z ofertą przymierza, przebaczał grzechy i darował niewierności, aby nikt z nas nie umarł na wieki. Dlatego też posyłając Syna, swe Odwieczne Słowo, aby się wcielił, dał nam dowód nieskończonej miłości i niezgłębionego miłosierdzia. Wszyscy ludzie uczestniczą w powszechnej woli zbawczej Stwórcy, jednak od każdej osoby zależy, czy przyjmie ten wielki dar. Aby zbawienie mogło stać się udziałem wszystkich, Syn Boży powołał do istnienia Kościoł – wspólnotę uczniów, którzy wierzą w Niego, zmartwychwstałego Kyriosa, trwając w sakramentalnej komunii pod zwierzchnictwem Księcia Apostołów, św. Piotra i jego następców. W Dniu Zmartwychwstania wspólnocie Kościoła został udzielony Najwyższy Dar (*Donum Altissimum*) – Duch Święty (J 20, 19–23), który dalej prowadzi w świecie dzieło Chrystusa i „dopełnia wszelkiego

uświęcenia”¹. Działając w Kościele, obdarowuje go każdym darem potrzebnym do zbudowania wspólnoty i do głoszenia Ewangelii (Mk 16, 15–20), czyli do tego, by był on w świecie objawicielem mocy potężnego ramienia Boga, który jest miłością (1 J 4, 8).

Wcześniej jednak, przed przyjściem Mesjasza Bóg działał w Izraelu – narodzie, który stał się Jego szczególną własnością poprzez zawarte na górze Synaj przymierze. Jego ingerencja w historię Żydów dokonywała się zwłaszcza poprzez jednostki, które przewodziły narodowi. Byli to: patriarchowie, prorocy, sędziowie, królowie, zwierzchnicy ludu. Na szczególną uwagę w tym miejscu zasługują prorocy, którzy napełnieni przez *Ducha Jahwe*, wchodzili z Nim w bardzo intymną relację. Dialog prowadzony między Bogiem i człowiekiem niejednokrotnie stawał się przyczyną ratunku dla poszczególnych ludzi, a nawet całego narodu. Prorok w żydowskiej społeczności miał bardzo szczególną rolę, ponieważ był przekazicielem woli Bożej, nauczycielem modlitwy, interpretatorem Pisma oraz wykładowcą Prawa i moralności. Dlatego, o ile naród przestrzegał praw zawartego przymierza, *nabi* był w Izraelu osobą bardzo pożądaną, cieszącą się uznaniem i szacunkiem. Kiedy jednak prorocy stawali się niewygodnymi heroldami, wytykającymi grzechy i błędy Izraelitów, bardzo często ginęli śmiercią męczeńską. Duch Boży, napełniający osoby namaszczone do posługi

¹ Por. IV Modlitwa Eucharystyczna, *Mszal rzymski*, Pallottinum, Poznań 1986, s. 329*.

prorockiej, manifestował swoją obecność przede wszystkim przez moc głoszonego słowa, które wywoływało określone skutki. Doświadczenie Jego obecności przez znaki i cuda zdziałane mocą słowa prorockiego, świadczyło również o wybraniu danej osoby i bardzo wyraźnie przypominało o tym, że Bóg jest pośród swego ludu i nigdy go nie opuścił.

Pomiędzy Starym a Nowym Testamentem istnieje ciągłość, bo jak Bóg powoływał proroków w Starym Przy mierzu, tak samo czynił w pierwotnym Kościele, gdzie występuje urząd proroka, i tak też czyni dzisiaj. Doświadczenie Kościoła wyraźnie wykazuje, że Bóg nie przestaje wybierać i powoływać jednostek do pełnienia szczególnych zadań, udzielając im wszystkiego, czego potrzeba dla skutecznej realizacji misji. Nadprzyrodzone obdarowanie człowieka do celu ewangelizacji jest ciągle obecne; szczególnie zauważamy to w XX i XXI wieku, kiedy nastąpiło swoiste przebudzenie charyzmatycznej działalności Eklezji na różnych płaszczyznach i w różnym stopniu, i nadal trwa proces odkrywania, że Bóg złożył w sercach ochrzczonych różnorakie dary duchowe, przeznaczone do posługi w Jego Mistycznym Ciele. Duch Święty, objawiając Jezusa i przypominając chrześcijanom Jego słowa, ciągle uczy nas modlitwy, zwracania się ku Bogu jakby twarzą w twarz oraz realizowania drogi świętości, do czego człowiek został powołany. Osoba Parakleta jest wciąż odkrywana w teologii, a sama pneumatologia została w ostatnim czasie niezwykle dowartościowana. Współcześnie w nauczaniu Kościoła mówi się